

956

సర్వోన్నత న్యాయస్థాన నివేదికలు

[1995] 3 S.C.R.

విద్యావతి

వర్సెస్

మ్యాన్ మోహన్ మరియు ఇతరులు

మే 1, 1995

[కె.రామస్వామి మరియు బి.ఎల్.హంసారియా, న్యాయమూర్తులు]

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908:

ఉత్తర్వు 22 నియమం 4 (2)/ఉత్తర్వు 1 నియమం 10 - పార్టీ రక్షణ అమలు - మరణించిన ప్రతివాదికి అందుబాటులో ఉన్న అన్ని హక్కులు మరియు రక్షణలు అందుబాటులో ఉంటాయి - అటువంటి పార్టీ స్వతంత్ర సామర్థ్యంతో వాదించవచ్చు లేదా అతని/ఆమె స్వంత హక్కును నొక్కి చెబుతూ స్వతంత్ర దావాను దాఖలు చేయవచ్చు.

పిటిషనర్ - రెండవ ప్రతివాది యొక్క మరణించిన భర్త అయిన మొదటి ప్రతివాదిపై దావా ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవడానికి ప్రతివాదులు - పిటిషనర్లు దావా వేశారు. ప్రతివాది నెం.1 ను ఆ ఎస్టేట్కు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నియమించారు. వారు వీలునామా కింద ఆస్తిపై హక్కును పేర్కొంటూ కలిగి ఉండు అదనపు వ్రాతపూర్వక వివరణను దాఖలు చేయాలని కోరినప్పుడు, విచారణ న్యాయస్థానం దరఖాస్తు, వర్తింప చేయును కొట్టివేసింది, మరణించిన పక్షం లేవనెత్తలేని ఏదైనా వ్యక్తిగత అంశాన్ని ఒక చట్టపరమైన ప్రతినిధి లేవనెత్తాలనుకుంటే, అతను తనను తాను వ్యక్తిగత హోదాలో చేర్చుకోవాలి లేదా అతను ప్రత్యేక దావాలో డిక్రీని దాఖలు చేయాలి. ఉన్నత న్యాయస్థానంలో పునర్విమర్శ చేయబడిన దాఖలు దానిని కొట్టివేశారు. అందుకే ఈ ప్రత్యేక మంజూరు పిటిషన్.

ఈ న్యాయస్థానం నందు పిటిషన్ను కొట్టివేయబడింది,

నిర్వహణ 1. పిటిషనర్ తన ఇండెలో తనను తాను చేర్చుకోవడానికి ఇది తెరిచి ఉంది. ఉత్తర్వు 1 నియమం 10 కింద సామర్థ్యం లేదా తన స్వంత హక్కును నొక్కి చెబుతూ స్వతంత్ర దావాను దాఖలు చేసే హక్కును కలిగి ఉంటుంది. జోక్యానికి హామీ ఇచ్చే కింద న్యాయస్థాన

అధికార పరిధిని అమలు చేయడంలో అధికార పరిధి లోపం లేదా భౌతిక అక్రమాలు జరగలేదు.
[959 – సి]

2. పిటిషనర్ల హక్కు, హోదా, వడ్డీ వాదన పూర్తిగా మొదటి ప్రతివాది మరియు ఆమెకు అనుకూలంగా ఒక సి చేత అమలు చేయబడిందని చెప్పబడిన వీలునామా మీద పూర్తిగా ఆధారపడి ఉంటుంది. మొదటి ప్రతివాదికి వీలునామా కింద జీవిత వడ్డీ సృష్టించబడిందని అంగీకరించవచ్చు. అందువల్ల, పేర్కొన్న వడ్డీ అతని మరణంతో సహా-ముగింపు. పిటిషనర్లు స్వతంత్ర హక్కు, శీర్షిక మరియు వడ్డీ ఉందా అనేది మొదటి ప్రతివాది యొక్క దావా అనేది తొలగించాల్సిన విషయం తదుపరి విచారణలో అంశం. పిటిషనర్ పార్టీ ప్రతివాదిగా వాదించినప్పుడు, ఉత్తర్వు 22 నియమం 4(2) కింద అన్ని హక్కులు మరియు మరణించిన ప్రతివాదికి అందుబాటులో ఉన్న రక్షణలు ఆమెకు అందుబాటులో ఉండేవి అనేది నిజం. అదనంగా, పిటిషనర్లు ఆస్తిపై ఏదైనా స్వతంత్ర హక్కు, శీర్షిక లేదా ఆసక్తి ఉంటే, అప్పుడు ఆమె తనను తాను పార్టీ ప్రతివాదిగా దావాలో చేర్చుకోవలసి ఉంటుంది, ఈ సందర్భంలో ఆమె తన స్వంత స్వతంత్ర హక్కు, శీర్షికని ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు మరియు వడ్డీ, వాది చేసిన దావాను ప్రతిఘటించడం లేదా దావాలో ఆమోదించగల డిక్రీని సవాలు చేయడం. [958 – సి నుండి ఇ వరకు]

బాల్ కిషన్ వర్మన్ ఓం ప్రకాష్ మరియు అన్., ఏ.ఇ.ఆర్ (1986) ఎస్.సి 1952 మరియు జగదీష్ చందర్ ఛటర్జీ మరియు వి. శ్రీ కిషన్ మరియు అన్., [1973] 1 యెస్.సి.ఆర్ 850, ఆధారపడింది.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: ప్రత్యేక మంజూరు పిటిషన్ (సి) నెం.9356/1995.

థిల్లీ ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క 10.11.94 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి సి.ఆర్. సంఖ్యలో న్యాయస్థానం 953/1994.

పిటిషనర్ తరపున బి.డి.శర్మ.

న్యాయస్థానం యొక్క ఈ క్రింది ఉత్తర్వు పంపిణీ చేయబడింది:

పిటిషనర్ యొక్క మరణించిన భర్త-రెండవ ప్రతివాది అయిన మొదటి ప్రతివాది బ్రిజ్మోహన్ కపూర్ పై దావా ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకోవాలని ప్రతివాదులు 1984 జూన్ 5న ఢిల్లీలోని సీనియర్ సబ్జుడినేట్ న్యాయమూర్తి న్యాయస్థానంలో దావా వేశారు. శ్రీ మన్ మోహన్ కుమారుడు అయిన జగ్మోహన్ కపూర్ ఇప్పుడు బ్రిజ్ మోహన్ కపూర్ ఎస్టేట్కు ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నియమించబడ్డాడు. శ్రీమతి చంపావతి ద్వారా అమలు చేయబడిందని చెప్పబడిన వీలునామా కింద ఆస్తికి హక్కు మరియు వడ్డీని దావా చేస్తూ అదనపు వ్రాతపూర్వక వివరణను దాఖలు చేయడానికి వారు ప్రయత్నించినప్పుడు, 1994 ఆగస్టు 6 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా దావా నెం.418/84 లో విచారణ న్యాయస్థానం పిటిషన్ను కొట్టివేసింది, "ప్రస్తుత అప్పీలుదారు దావాకు తన స్వంత వ్యక్తిగత లేదా ప్రతికూల హక్కును కలిగిఉండు చెప్పడానికి సిద్ధంగా లేరు". మరణించిన పక్షం లేవనెత్తలేని ఏదైనా వ్యక్తిగత అంశాన్ని ఒక చట్టపరమైన ప్రతినిధి లేవనెత్తాలనుకుంటే, అతను తన వ్యక్తిగత సామర్థ్యంలో తనను తాను నిమగ్నం చేసుకోవాలని లేదా అతను ప్రత్యేక దావాలో డిక్రీని సవాలు చేయాలని తీర్పు ఇవ్వబడింది. ఆ దృక్పథంలో అదనపు వ్రాతపూర్వక వివరణను దాఖలు చేయడానికి ఆమెకు అనుమతి లేదు. ఈ ఉత్తర్వులను సవాలు చేస్తూ ఉన్నత న్యాయస్థానంలో రివిజన్ దాఖలు చేశారు. నవంబర్ 11, 1994 గౌరవ సివిల్ రివిజన్ నెం. 953/94 లో ఉన్నత న్యాయస్థానం సింగిల్ న్యాయమూర్తి ఈ సవరణను తోసిపుచ్చారు.

పిటిషనర్ తరపున వాదించబడింది, వాది ఇద్దరూ-మొదట ప్రతివాది మరియు పిటిషనర్ల వాదనలు చంపావతి అమలు చేసిన వీలునామా ఆధారంగా స్థాపించబడ్డాయి, ఇక్కడ మొదటి ప్రతివాదికి జీవితానికి హక్కు మరియు ఆసక్తి ఉంది మరియు పిటిషనర్కు ఆ తరువాత హక్కు ఉంది మరియు బ్రిజ్ మోహన్ కపూర్ తన వ్రాతపూర్వక వివరణలో లేవనెత్తిన పిటిషన్ను ఆమె లేవనెత్తవచ్చు. అయితే పిటిషనర్కు అదనపు వ్రాతపూర్వక వివరణ దాఖలు చేయడానికి అనుమతించడానికి దిగువ న్యాయస్థానాలు నిరాకరించడం సరైనవి కావు. దానికి మద్దతుగా, పిటిషనర్ బాల్ కిషన్ వర్మెస్ ఓం ప్రకాష్ మరియు ఎ.ఎన్.ఆర్., ఎ.ఐ.ఆర్ (1986) అత్యున్నత న్యాయస్థానం పుట. 1952 కేసులో ఈ న్యాయస్థానం తీర్పుపై బలంగా ఆధారపడ్డారు.

హక్కు, హక్కు, వడ్డీ గురించి పిటిషనర్ల వాదన పూర్తిగా సి అనేది మొదటి ప్రతివాదికి, తనకు అనుకూలంగా చంపావతి అమలు చేసినట్లు చెప్పబడిన వీలునామా మీద ఆధారపడి ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. మొదటి ప్రతివాది చంపావతి అమలు చేసిన వీలునామా ప్రకారం జీవిత ఆసక్తిని సృష్టించాడని ఇప్పుడు అడ్డంకి అంతటా అంగీకరించబడింది. అందువల్ల, పేర్కొన్న వడ్డీ అతని మరణంతో సహా-ముగింపు. పిటిషనర్లు స్వతంత్ర హక్కు, హక్కు మరియు వడ్డీ ఉండా అనేది మొదటి ప్రతివాది యొక్క దావా అనేది తరువాతి విచారణలో పరిశీలించవలసిన విషయం. పిటిషనర్లు ప్రతివాదిగా పార్టీగా చేర్చినప్పుడు, ఉత్తర్వు 22 నియమం 4 (2) ప్రకారం, మరియు మరణించిన ప్రతివాదికి అందుబాటులో ఉన్న రక్షణలు ఆమెకు అందుబాటులో ఉంటాయి అనేది నిజం. అదనంగా, పిటిషనర్లు ఆస్తిపై ఏదైనా స్వతంత్ర హక్కు లేదా, ఆసక్తి ఉంటే, అప్పుడు ఆమె తనను తాను పార్టీ ప్రతివాదిగా దావాలో చేర్చుకోవలసి ఉంటుంది, ఈ సందర్భంలో ఆమె వాది చేసిన దావాను ప్రతిఘటించడానికి లేదా దావాలో ఆమోదించగల డిక్రీని సవాలు చేయడానికి తన స్వంత స్వతంత్ర హక్కు, మరియు వడ్డీని ఏర్పాటు చేసుకోవచ్చు. దిగువ న్యాయస్థానం సరిగ్గా తీసుకున్న దృక్పథం ఇది.

ఈ న్యాయస్థానం బాల్ కిషన్ వర్సెస్ ఓం ప్రకాష్ మరియు అన్. , ఏఐఆర్ (1986) యెస్.సి 1952 ఇలా చెప్పింది:

“నియమం యొక్క ఉత్తర్వు 22 లోని సబ్-రూల్ (2) మరణించిన ప్రతివాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధికి మరణించిన-ప్రతివాది కలిగి ఉన్న లేదా లేవనెత్తిన అన్ని అభ్యర్థనలను లేవనెత్తే అదనపు వ్రాతపూర్వక వివరణ లేదా అభ్యంతరాల వివరణను దాఖలు చేయడానికి అధికారం ఇచ్చింది.”

జగదీష్ చందర్ ఛటర్జీ మరియు ఇతరులు లో కూడా ఇదే అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయబడింది. వి. శ్రీ కిషన్ మరియు అన్., [1973] 1 ఎస్సిఆర్ 850 లో ఈ న్యాయస్థానం ఇలా చెప్పింది:

“మరణించిన ప్రతివాది యొక్క చట్టపరమైన ప్రతినిధి అతని పాత్రకు తగు విధముగా ఏదైనా రక్షణను చట్టబద్ధమైనదిగా చేయడానికి అర్హత కలిగి ఉన్నాడు. మరో

మాటలో చెప్పాలంటే, వారసులు మరియు చట్టపరమైన ప్రతినిధులు మరణించినవారికి వ్యక్తిగతమైనవి మినహా మరణించినవారు కోరగలిగే అన్ని వాదనలను కోరవచ్చు. వాస్తవానికి ఇది చట్టపరమైన ప్రతినిధుల ఫారం వారి స్వంత స్వతంత్ర శీర్షికను కూడా ఏర్పాటు చేయడాన్ని నిరోధించదు, ఈ సందర్భంలో న్యాయస్థానం కేవలం వారిని మృతుడి ఎల్ ఆర్ ఎస్సా మాత్రమే కాకుండా, వారి వ్యక్తిగత సామర్థ్యంలో కూడా శీర్షికపై నిర్ణయం కోసం ప్రత్యేక దావా వేయకుండా ఉండటానికి ఎటువంటి అభ్యంతరమూ లేదు.”

ఇది శాసనములో ఉన్న స్థానం కాబట్టి, దిగువ న్యాయస్థానం అభిప్రాయం సంపూర్ణంగా చట్టబద్ధమైనది. ఉత్తర్వు 1 నియమం 10 ప్రకారం పిటిషనర్ తన స్వతంత్ర హోదాలో తనను తాను వాదించుకోవచ్చు లేదా తన స్వంత హక్కును నొక్కి చెబుతూ స్వతంత్ర దావాను దాఖలు చేసే హక్కును నిలుపుకోవచ్చు. మా యొక్క జోక్యానికి హామీ ఇచ్చే దిగువ న్యాయస్థానం అధికార పరిధిని వినియోగించడంలో చేసిన అధికార పరిధి లోపం లేదా భౌతిక అక్రమాలను మేము కనుగొనలేదు. తదనుగుణంగా ఎస్ఎల్పీని కొట్టివేస్తారు.

పిటిషన్ను కొట్టివేసింది.